

15.1.2019

LO1-T911-00039

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Erityisasiantuntija Outi Slant, outi.slant@tem.fi
Erityisasiantuntija Jaakko Louvanto, jaakko.louvanto@tem.fi

FORTUM POWER AND HEAT OY:N LAUSUNTO YDINENERGIALAIN MUUTTAMISESTA

Kiitämme mahdollisuudesta lausua ydinenergilain muutosesityksestä.

Lähetämme ohessa asiakirjan LO1-T911-00038 *Fortum Power and Heat Oy:n lausunto ydinenergilain muuttamisesta*.

Kunnioittavasti

Tiina Tuomela
Fortum Power and Heat Oy

Liite LO1-T911-00038, Fortum Power and Heat Oy:n lausunto ydinenergilain muuttamisesta.

Fortum Power and Heat Oy:n lausunto ydinennergialain muuttamisesta.

Laatija: J. Vanhanen, P. Tonteri		pvm: 14.1.2019	
Organisaatio: Fortum Power and Heat Oy			
Kommentin numero	Vaatimus § / nro	Yleinen kommentti/ Ehdotus uudeksi tekstiksi/ Yksittäinen korjaus	Perustelut
1	§ 7 i	Lisättävä viittaus myös turvallisuuspalveluslain 19§. Tekstiä täydennettävä näiltä osin.	Ydinennergian käyttöön liittyy tehtäviä, jotka täyttävät turvallisuuspalveluslain mukaisen perusmuotoisen turvallisuuspalveluksen tekemisen kriteerit. Erheellisten tulkintojen välttämiseksi tämä tulee huomioida myös ehdotetussa ydinennergialain muutoksessa.
2	§ 7 m	Kohdan yksi 1) jälkeen tulee lisätä ja -sana.	Luvanhaltijalla voi olla/on palveluksessaan tai toimeksiantosuhteessa myös henkilöitä, joiden turvallisuuspalveluksen tarve perustuu turvallisuuspalveluslain 19 §:n 1, 4, 5 tai 6 kohtaan.
3	§ 7 n	Ajoneuvojen ja kuljetusvälineiden tarkastusoikeus tulee lisätä turvahenkilön toimivaltuuksiin.	Kaikkien turvahenkilöksi hyväksymisen kelpoisuusvaatimusten tulee olla voimassa yhtä aikaa. Lakiesityksen perusteluissa on maininta, jonka mukaisesti pykälässä säädetään tyhjentävästi turvahenkilön toimivaltuuksista. Ehdotuksesta puuttuu maininta ajoneuvojen ja kuljetusvälineiden tarkastusoikeudesta. Tähän veloitetaan kuitenkin alemmalla säädöstasolla (YVL A.11 liitteinen). Turvatarkastuksia koskeva lainkohta 7s§ koskee ainoastaan henkilön turvatarkastusta.
4	§ 7 o	Ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti. Ydinlaitoksen luvanhaltijalla on oltava turvajärjestelyjä koskeva turvaohjesääntö, joka on pidettävä ajan tasalla. Turvaohjesäännön on	Ajoneuvojen ja kuljetusvälineiden tarkastusoikeus tulee lisätä turvahenkilön toimivaltuuksiin. Esityksessä muotoilu sisältöineen on sängen poikkeuksellinen. Kyseessä on luvanhaltijan yksittäinen dokumentti, jossa kuvataan menettelyt ja järjestelyt, jotka toimeenpannaan rajatun henkilöstöryhmän toimesta, rajatulla, ei julkisella alueella (toimivalta-alue). Sen "sisällysluettelon" kirjaaminen lakiin, jossa

		oltava Säteilyturvakeskuksen hyväksymä. Hyväksyntä tarvitaan myös ennen turvaohjesäännön muuttamista. Turvaohjesäännön sisällöstä määrätään tarkemmin Säteilyturvakeskuksen määräyksellä. Säteilyturvakeskus voi edellyttää turvaohjesäännön muuttamista, jos ydinlaitosten turvajärjestelyjen yhdenmukaisuus tai ydin- tai säteilyturvallisuuden varmistaminen sitä edellyttää. Säteilyturvakeskus varaa ennen turvaohjesäännön hyväksymistä ja muuttamista sisäministeriölle ja 56 §:n 3 momentissa tarkoitetulle neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, jollei se ole turvaohjesääntöön tehtävien muutosten vähäisyyden vuoksi selvästi tarpeetonta.	normihierarkian mukaisesti kuvataan ydinennergian käytön turvallisuuden yleiset periaatteet on ylimitoitettua. Ehdotettua lain kohdan muutosta on perusteltu myös turvaohjesäännön laatimisen helpottumisella sekä eri luvanhaltijoiden turvaohjesääntöjen yhdenmukaistamisella. Aiemmassa lainsäädäntötyössä on määrätietoisesti pyritty varmistamaan ydinennergian käyttöä valvovan viranomaisen poliittinen ja taloudellinen riippumattomuus sekä mahdollistamaan luvanhaltijoita velvoittavien, asiantuntijuutta vaativien määräysten ja vaatimusten antaminen ja näiden toteutumisen varmistaminen. Eli Säteilyturvakeskuksella on jo nykyisellään mahdollisuus antaa turvaohjesääntöä koskevat määräykset ilman, että asiaa on kirjattu lakiin.
5	§ 7 v	Haltuunottoon oikeuttava alue on määritelty epätarkasti. Muotoilua tulee täsmentää.	Ehdotetussa muotoilussa ei rajata haltuunottoon oikeuttavaa aluetta riittävän tarkka-rajaisesti. Kohdassa tarkoitettaneen oleskelu- ja liikkumisrajoitusalueita, joka muodostaa turvahenkilöiden toimivalta-alueen. Muotoilua tulee näiltä osin täsmentää.
6	§ 7 w	Ehdotetaan uudeksi tekstiksi:	

	Luvanhaltijan on vuosittain työterveyshuollossa toteutettavilla lääkärintarkastuksilla varmistuttava, että turvahenkilöt ja ydinvoimalaitoksen ohjaajina ydinvoimalaitoksen valvomossa työskentelevät henkilöt soveltuvat terveydentilansa puolesta tehtäviinsä. Työntekijän velvollisuudesta osallistua lääkärintarkastukseen säädetään työterveyshuoltolain 13 §:ssä Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä ilmoitus luvanhaltijan vastuulliselle johtajalle ja turvajärjestelyistä vastaavalle henkilölle ydinvoimalaitoksen ohjaajasta tai turvahenkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella soveltumaton tehtäväänsä tai vaaraksi ydin- tai säteilyturvallisuudelle. Ennen ilmoituksen tekemistä henkilölle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ydin- ja säteilyturvallisuuden kannalta kriittisissä tehtävissä osallistuvan toimintakykyyn. Edellä 2 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä: 1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti ole soveltuva tehtäväänsä tai että	Terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoittaminen suoraan säteilyturvakeskukselle ei ole perusteltua. Ilmoitus tulee tehdä kaikissa tapauksissa luvanhaltijan vastuulliselle johtajalle ja turvajärjestelyistä vastaavalla henkilölle, jotka käynnistävät jatkotoimet ja varmistavat niiden etenemisen. Ilmoitus ao. viranomaiselle tehdään kun tarvittavat lisäselvitykset ja tutkimukset on tehty ja niiden perusteella on todettu tarve lissenssin tai vartijaksi hyväksynnän uudelleen arvioinnille. Vastuu ydin- ja säteilyturvallisuudesta ja ydinenergian käytön turvajärjestelyistä on yksiselitteisesti luvanhaltijalla. Vastuu on jakamaton. Tätä vastuuta ei voida siirtää (Yel 9 §).
--	---	--

	hän voi olla vaaraksi ydin- tai säteilyturvallisuudelle; ja	
	2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö ehdottaa terveydentilan tai siitä tehtävään aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi. Ilmoituksen saatuaan luvanhaltijan tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin tehtävään liittyvien terveydellisten edellytysten sekä tehtävään soveltuvuuden tarkemmaksi arvioimiseksi. Mikäli arviointi osoittaa terveydellisten edellytysten olevan esteenä tehtävän hoitamiselle määräaikaaisesti tai kokonaan, tulee luvanhaltijan arvioida edellytykset tehtävässä jatkamiselle. Viranomaishyväksyntää edellyttävien tehtävien osalta, tulee luvanhaltijan viipymättä ilmoittaa arvioinnin tuloksesta ao. viranomaiselle hyväksynnän uudelleen arvioimiseksi tai peruuttamiseksi määräaikaaisesti tai kokonaan. Luvanhaltijan vastuullinen johtaja ja turvajärjestelyistä vastaava henkilö saa käyttää ilmoituksessa annettua tietoa ainoastaan välittömien ydin- tai säteilyturvallisuuden edellyttämien toimenpiteiden suorittamiseen. Tieto voidaan toimittaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa. Säteilyturvakeskuksen määräyksellä voidaan antaa tarkentavia säännöksiä ilmoitusmenettelyistä.	